

ČESKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavního soudu

Jm é n e m r e p u b l i k y

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Hulmáka, soudce zpravodaje Jana Svatoně a soudkyně Daniely Zemanové o ústavní stížnosti stěžovatelky , bytem , zastoupené JUDr. Janem Březinou, MLaw, advokátem, sídlem V Jámě 699/1, Praha 1 – Nové Město, proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. října 2024 č. j. 54 Co 288/2024-275, za účasti **Městského soudu v Praze**, jako účastníka řízení, a **Vysoké školy ekonomie a managementu, a. s.**, sídlem Nárožní 2600/9a, Praha 13 – Stodůlky, zastoupené Mgr. Martinem Zástěrou, advokátem, sídlem Radhošťská 1942/2, Praha 3 – Žižkov, jako vedlejší účastnice řízení, takto:

I. Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 22. října 2024 č. j. 54 Co 288/2024-275 bylo porušeno právo stěžovatelky na soudní ochranu zaručené v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

II. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 22. října 2024 č. j. 54 Co 288/2024-275 se ruší.

Odůvodnění

I.

Skutkové okolnosti posuzované věci a obsah napadeného rozhodnutí

1. Stěžovatelka v ústavní stížnosti navrhla zrušení napadeného rozhodnutí, neboť má za to, že jí bylo porušeno její ústavně zaručené právo na vzdělání podle čl. 33 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), vlastnické právo podle čl. 11 Listiny a právo na spravedlivý proces ve smyslu čl. 36 Listiny.

2. Z ústavní stížnosti a spisového materiálu vyplývá, že vedlejší účastnice je soukromá vysoká škola, která se po stěžovatelce jako své bývalé studentce domáhala doplacení studijního poplatku (školného) ve výši 20 000 Kč a úhrady administrativního poplatku ve výši 10 000 Kč. Tato povinnost měla stěžovatelce vzniknout v důsledku nesplnění podmínek zvýhodněné cenové úrovně školného, kterou si stěžovatelka zvolila. Stěžovatelka se na základě smlouvy o vysokoškolském studiu uzavřené dne 13. 3. 2021 zavázala k úhradě studijních a administrativních poplatků ve stanovených termínech a výši podle vnitřních předpisů vedlejší účastnice. Na žádost stěžovatelky byl uzavřen dne 2. 11. 2021 dodatek k smluvnímu prohlášení, na základě kterého došlo k navýšení školného z varianty Klasik na variantu Standard. V případě nesplnění podmínek pro školné Standard se stěžovatelka zavázala k úhradě rozdílu tohoto školného a školného Premium ve výši 20 000 Kč, a k úhradě administrativního poplatku ve výši 10 000 Kč, a to za každý rok, kdy podmínky nesplnila. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka zanechala studia před uplynutím jeho standardní doby, vedlejší účastnice ji vyzvala k úhradě dlužné částky v celkové výši 30 000 Kč představující cenový rozdíl typů školného a administrativní poplatek. Následně se vedlejší účastnice žalobou po stěžovatelce domáhala zaplacení této částky soudní cestou.

3. Obvodní soud pro Prahu 5 (dále jen „soud prvního stupně“) rozsudkem ze dne 18. 6. 2024 č. j. 31 C 364/2023-200 žalobě vedlejší účastnice vyhověl, a rozhodl, že stěžovatelka je povinna zaplatit vedlejší účastnici náhradu nákladů řízení ve výši 20 076 Kč. Soud prvního stupně nejprve konstatoval, že z judikatury Nejvyššího soudu i Ústavního soudu vyplývá jednoznačný závěr, že smlouva o studiu, na jejímž základě poskytuje soukromá škola studentovi vzdělání za úplatu, nemá povahu smlouvy spotřebitelské. Poplatky spojené se studiem na soukromých vysokých školách nejsou přímým protiplněním za poskytnuté služby, ale představují podíl studenta na nákladech na vysokoškolské studium. Námitka stěžovatelky, že nařízení rektora a administrativní ceník nejsou vnitřním předpisem vysoké školy, neboť nejsou registrovány u Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „ministerstvo“) není důvodná, neboť stačí, když je vnitřním předpisem stanovena povinnost k platbě školného, přičemž vymezení konkrétní výše poplatků nařízením rektora není nezákonné. Vedlejší účastníci požadované poplatky nejsou svou povahou smluvní pokutou. Obě smluvní strany byly v rovnoprávném postavení, stěžovatelka měla možnost zvážit, kterou cenovou úroveň školného si vybere a výslovně se zavázala naplňovat podmínky školného a uhradit školné a poplatky za celou dobu studia. Nemožnost plnění fakticky zavinila sama stěžovatelka.

4. Proti rozhodnutí soudu prvního stupně podala stěžovatelka odvolání, v němž zpochybnila všechny klíčové závěry soudu prvního stupně. Namítala v něm jednak, že soud prvního stupně žalobě vyhověl, přestože vedlejší účastnice neprokázala, že stěžovatelka nesplnila studijní podmínky zvolené cenové úrovně školného. Soud prvního stupně také nesprávně posoudil uplatněný nárok jako povinnost k úhradě školného, zatímco ve skutečnosti se jedná o poplatky sankční povahy. Podle stěžovatelky dále ze smluvního prohlášení a dodatku nevyplývá, že by byla povinna tyto sankční poplatky platit i v případě předčasného ukončení studia. Stěžovatelka tím, že ukončila

studium, pouze využila svého práva, a tedy vedlejší účastnice po ní žádné další platby nemůže požadovat a sankcionovat jí za to, že se rozhodla ve studiu nepokračovat. Dále stěžovatelka poukazovala na to, že soud prvního stupně nesprávně zhodnotil spotřebitelskou povahu smluvního vztahu. Argumentovala také proti závěru soudu prvního stupně, že stačí, když je ve vnitřním předpise vysoké školy stanovena povinnost k platbě školného, nikoli jeho výše. Navrhovala, aby odvolací soud přihlédl při rozhodování o výši náhrady nákladů řízení na skutečnost, že žaloba vedlejší účastnice byla podána na ustáleném vzoru.

5. Městský soud v Praze (dále též „odvolací soud“) ústavní stížností napadeným rozsudkem potvrdil rozsudek soudu prvního stupně, a rozhodl o povinnosti stěžovatelky zaplatit vedlejší účastnici náklady odvolacího řízení ve výši 9 438 Kč. Odvolací soud konstatoval, že rozsudek soudu prvního stupně je správný po skutkové i právní stránce a v dalším odkázal na vyjádření vedlejší účastnice, které podala k odvolání.

II.

Argumentace stěžovatelky

6. Stěžovatelka svou argumentaci rozdělila do několika okruhů. Pokud jde o právo na vzdělání, uvádí, že čl. 33 odst. 1 Listiny zaručuje každému možnost jak svobodně se rozhodnout, zda studium na vysoké škole absolvuje, tak i svobodu rozhodnout se studium ukončit. V tomto smyslu je nátlak vedlejší účastnice, která studenty nutí studovat pod hrozbou povinnosti platit sankční poplatky nad rámec školného v případě zanechání studia, v rozporu s uvedeným článkem Listiny. Soukromá vysoká škola může v souladu s čl. 33 odst. 3 Listiny poskytovat vzdělání za úplatu, není však oprávněna vybírat poplatky, kterými studenty sankcionuje za ukončení studia.

7. Další okruh argumentů stěžovatelky se týká porušení vlastnického práva ve smyslu čl. 11 Listiny. Stěžovatelka předně s odkazem na judikaturu Ústavního soudu, Nejvyššího soudu a Soudního dvora Evropské Unie namítá, že závazek mezi ní a vedlejší účastnicí má povahu spotřebitelské smlouvy. Odvolací soud se při hodnocení této otázky odchýlil od rozhodovací praxe odvolacího soudu, konkrétně od rozhodnutí sp. zn. 33 Cdo 3805/2018. Nesprávně byla také posouzena otázka absence registrace vnitřních předpisů. Závěr, že registrovanými vnitřními předpisy ve smyslu zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách) je i označené nařízení rektora a administrativní ceník, je v rozporu s rozsudkem Nejvyššího soudu č. j. 33 Cdo 2443/2023-328. Stěžovatelka dále nesouhlasí s tím, že závazek nemůže zaniknout v důsledku následné nemožnosti plnění, pokud tuto nemožnost zapříčinila stěžovatelka realizací svého ústavně zaručeného práva studium předčasně ukončit.

8. Stěžovatelka dále namítá, že napadené rozhodnutí porušilo její právo na spravedlivý proces ve smyslu čl. 36 Listiny, neboť je nepřezkoumatelné. Zdůrazňuje, že odvolací soud zcela rezignoval na odůvodnění svého rozhodnutí, když pouze ve stručnosti odkázal na podání vedlejší účastnice s tím, že se s nimi zcela ztotožňuje. Takové odůvodnění nesplňuje zákonné náležitosti kladené na odůvodnění rozsudku, které jsou vymezené v § 157 odst. 2 o. s. ř. Tato vada je o to zásadnější, že proti nepřezkoumatelnosti rozsudku stěžovatelka brojila již ve svém odvolání. Napadené rozhodnutí je také v rozporu s požadavky na řádné odůvodnění vymezené judikaturou Nejvyššího soudu a Ústavního

soudu, a Evropského soudu pro lidská práva. Stěžovatelčino právo na spravedlivý proces mělo být porušeno také tím, že obecné soudy procesně postupovaly podle tzv. negativní důkazní teorie, která však již byla Nejvyšším soudem i Ústavním soudem překonána.

9. Stěžovatelka současně nesouhlasí s posouzením náhrady nákladů řízení, resp. se závěrem odvolacího soudu, že v daném případě nic nenasvědčuje tomu, že byly naplněny kvalifikační znaky formulářové žaloby. Z obdobných žalob podaných vedlejší účastnicí vyplývá, že jsou v nich doslovně překopírovány pasáže obsahující právní hodnocení, u skutkových tvrzení je upravena pouze částka a další specifické údaje týkající se konkrétních studentů. Vzhledem k tomu, že i žaloba vedlejší účastnice v nyní posuzovaném případě byla podána na ustáleném vzoru a předmět sporu nepřesahuje částku 50 000 Kč, bylo namístě vycházet z § 14b vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif).

III.

Vyjádření ostatních účastníků řízení

10. Ústavní soud vyzval odvolací soud a vedlejší účastnici řízení, aby se vyjádřili k ústavní stížnosti. Ústavní soud požádal též soud prvního stupně, aby se vyjádřil.

11. Odvolací soud zcela odkázal na svůj rozsudek.

12. Soud prvního stupně se k ústavní stížnosti nevyjádřil.

13. Vedlejší účastnice podala obsáhlé vyjádření. Předně poukázala na bagatelní výši předmětu plnění a absenci ústavněprávního přesahu zájmů stěžovatelky. Uvedla, že stěžovatelka větší množství obdobných sporů nijak nedokládá a v této oblasti probíhá konstantní sjednocování rozhodovací praxe obecných soudů. Zásah Ústavního soudu tak není na místě.

14. Vedlejší účastnice dále podrobně rozepisuje, proč nesouhlasí s jednotlivými námitkami stěžovatelky. Detailně vysvětluje význam jednotlivých cenových úrovní školného. Doplatky při nesplnění podmínek zvolené cenové úrovně školného nepředstavují sankci, ale jde o model financování, který umožňuje řádně studujícím levněji studovat. V tomto systému vedlejší účastnice nevidí porušení práva na vzdělání. Z čl. 33 odst. 3 Listiny také nevyplývá, že by vysoké školy nemohly sjednat se studenty vyšší úplaty s ohledem na průběh studia.

15. Pokud jde o povahu smluvního vztahu mezi vedlejší účastnicí a stěžovatelkou jako vztahu spotřebitelského, byla tato otázka již vyřešena v rozhodovací praxi Nejvyššího soudu se závěrem, že se o spotřebitelskou smlouvu nejedná. Stěžovatelkou předestřená judikatura SDEU není na danou věc aplikovatelná.

16. Ohledně úpravy poplatků za studium vnitřními předpisy je vedlejší účastnice přesvědčena, že § 59 zákona o vysokých školách je třeba vykládat ve smyslu nutnosti stanovit v registrovaném vnitřním předpise obecný mechanismus určení poplatkové povinnosti, nikoli číselné vyjádření její výše. Rozsudek Nejvyššího soudu č. j. 33 Cdo 2443/2023-328, na který poukazuje stěžovatelka, na danou věc nedopadá,

neboť taková interpretace v něm nebyla posuzována. Vedlejší účastnice dále rozsáhle rozepisuje argumentaci proti tomuto rozsudku Nejvyššího soudu, který napadla jinou ústavní stížností (o níž bylo v průběhu řízení o nyní posuzované ústavní stížnosti rozhodnuto dne 19. 2. 2025 nálezem sp. zn. II. ÚS 2694/24, pozn. Ústavního soudu). Poukazuje také na to, že žádná soukromá vysoká škola působící v České republice nemá ministerstvem registrovaný vnitřní předpis, v němž by byla přímo uvedena výše poplatku spojeného se studiem.

17. Závěr odvolacího soudu, že důkazní břemeno k prokázání dostatečného splnění studijních povinností leželo na stěžovateli, stejně jako jeho závěr o následné nemožnosti plnění je podle vedlejší účastnice správný. Nesouhlasí naopak s námitkou stěžovatelky, že by v daném případě šlo o formulářovou žalobu. Rozhodnutí o nákladech řízení má bagatelní povahu a odvolací soud správně přiznal vedlejší účastnici jejich náhradu.

18. Podle vedlejší účastnice napadený rozsudek není založen na pouhém odkazu na její vyjádření, které podala k odvolání stěžovatelky. Odvolací soud se vypořádává se všemi nosnými argumenty stěžovatelky, a je z něj zřejmé, s jakými právními úvahami se odvolací soud ztotožnil a k jaké právní argumentaci se v napadeném rozsudku přiklonil.

19. Ústavní soud nezaslal vyjádření odvolacího soudu a vedlejší účastnice stěžovatelce k replice, neboť neobsahovala žádné nové relevantní skutečnosti či argumenty.

IV.

Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

20. Ústavní stížnost byla podána včas oprávněnou stěžovatelkou, která byla účastníkem řízení, v němž bylo vydáno napadené rozhodnutí. Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný. Stěžovatelka je rovněž zastoupena advokátem podle § 29 až 31 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Ústavním soudu“). Ústavní soud se dále zabýval podmínkou vyčerpání všech opravných prostředků k ochraně práva podle § 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu. Stěžovatelka nepodala dovolání, neboť postupovala v souladu s poučením odvolacího soudu o tom, že dovolání není přípustné. Z pohledu ústavního přezkumu je však především rozhodné, že pochybení soudu při poučení o opravném prostředku, nemůže být kladeno k tíži účastníkům řízení (srov. náleze sp. zn. IV. ÚS 3073/24, bod 17 a tam uvedenou judikaturu ESLP). Odmítnutí ústavní stížnosti pro nepřípustnost by nadto v posuzované věci představovalo porušení práva stěžovatelky na přístup k soudu. Ústavní soud proto posoudil ústavní stížnost stěžovatelky podanou proti rozhodnutí odvolacího soudu jako přípustnou.

V.

Posouzení důvodnosti ústavní stížnosti

21. Ústavní soud je soudním orgánem ochrany ústavnosti (čl. 83 Ústavy). Není soudem nadřízeným obecným soudům, nevykonává nad nimi dohled. Jeho úkolem v řízení o ústavní stížnosti fyzické či právnické osoby je toliko ochrana ústavnosti (čl. 83, čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy). Ústavní soud není povolán k přezkumu použití běžného zákona a může tak činit jen tehdy, shledá-li současně porušení základního práva nebo svobody

stěžovatelů. To je případ nyní posuzované ústavní stížnosti, kdy Ústavní soud shledal, že napadeným rozsudkem odvolacího soudu došlo k porušení práva stěžovatelky na soudní ochranu zaručeného čl. 36 odst. 1 Listiny.

V. A.

Meritorní posouzení ústavní stížnosti i přes bagatelní výši částky, která je předmětem sporu

22. Ústavní soud se nejprve zabýval tzv. bagatelní povahou posuzované věci. Stěžovatelka měla být postupem odvolacího soudu zkrácena na částce 30 000 Kč. Tato částka sice není zanedbatelná, stále se však jedná o tzv. bagatelní věc (viz usnesení sp. zn. III. ÚS 3010/14, bod 9; srov. též Kmec, J. Čl. 36. In: Kühn, Z., Kratochvíl, J., Kmec, J., Kosař, D. a kol. Listina základních práv a svobod. Velký komentář. Praha: Leges, 2022, s. 1257 a tam citovaná rozhodnutí). Ústavní soud dává ve své judikatuře opakovaně najevo, že v případech bagatelních věcí je ústavní stížnost v podstatě vyloučena a zpravidla takové ústavní stížnosti odmítá pro zjevnou neopodstatněnost (srov. např. nález sp. zn. IV. ÚS 2477/12, bod 16). To ovšem neplatí za všech okolností. Ústavněprávní význam případu totiž nelze posuzovat pouze čistě kvantitativně podle výše sporné částky, ale je nutné zohlednit také kvalitativní stránku věci. Ta se může jevit natolik významná, že z hlediska ochrany ústavnosti přesahuje svým významem její kvantitativní stránku, a tedy věc samu (srov. např. nález sp. zn. II. ÚS 1292/21, bod 12 či III. ÚS 2018/15, bod 20). Jinak řečeno, přezkum bagatelnosti má dva kroky: v prvním kroku se hodnotí, zda věc je možno z hlediska její hodnoty, resp. výše sporné částky považovat za bagatelní, a ve druhém se posuzuje kvalitativní hledisko, tedy ústavněprávní rozměr daného případu (viz Kmec, tamtéž, s. 1258).

23. Z judikatury také vyplývají typové příklady, kdy může být zásah Ústavního soudu v tzv. bagatelních sporech namístě: Jde jednak o situace, kdy lze v individuálním případě uvažovat o natolik intenzivním zásahu, že by způsobil podle čl. 4 odst. 4 Listiny kolizi s podstatou, smyslem a účelem dotčeného základního práva či svobody. Druhou skupinu představují věci, ve kterých výsledky příslušného přezkumu, v němž jde o posouzení ústavněprávní otázky, mohou mít zásadní význam z hlediska další rozhodovací činnosti obecných soudů, zejména pak, nebyla-li daná otázka dosud Ústavním soudem vyřešena a může mít vliv na posouzení velkého množství případů (viz nález sp. zn. I. ÚS 3241/23, bod 22 či sp. zn. IV. ÚS 105/23, bod 25). Dále se může jednat o situace, kdy judikatura soudů v obdobných věcech, které mohou mít bagatelní povahu, není jednotná, a kdy soudy vyšších stupňů nemohou zajistit sjednocování judikatury (srov. např. nález sp. zn. I. ÚS 3241/23, bod 22 a 23).

24. Uvedené principy se týkají i nyní projednávané věci. Ústavní soud v tomto roce posuzoval několik ústavních stížností týkajících se nároků vzniklých mezi soukromými vysokými školami a jejich studenty, a při tomto přezkumu zjistil, že soudy prvního stupně a soudy odvolací dospívají v těchto otázkách k rozdílným závěrům (to ostatně vyplývá i z nyní posuzované ústavní stížnosti). V nálezu sp. zn. IV. ÚS 2093/24 se Ústavní soud zabýval otázkou, zda smlouva uzavřená mezi studentkou a soukromou vysokou školou je smlouvou spotřebitelskou, a dospěl k závěru, že tomu tak je. V nálezu sp. zn. II. ÚS 2694/24 pak Ústavní soud přezkoumával právě rozsudek Nejvyššího soudu č. j. 33 Cdo 2443/2023-328, na který odkazuje jak stěžovatelka, tak vedlejší účastnice. Ústavní soud v tomto nálezu zdůraznil, že Nejvyšší soud nesplnil

svou funkci v systému obecné justice a roli při sjednocování judikatury v civilních věcech, když se vyhnul podrobnějšímu posouzení otázek souvisejících s povahou smluv mezi soukromou vysokou školou a jejími studenty. Šlo přitom o otázky, které jsou zásadní i v nyní posuzované věci, jako je zejména povaha těchto smluv z pohledu ochrany slabší smluvní strany a ochrany spotřebitele, výklad pojmu vnitřní předpis soukromé vysoké školy a důsledky nedostatku registrace těchto předpisů či materiální podstata úplaty sjednané mezi smluvními stranami.

25. S ohledem na výše uvedené a argumentaci stěžovatelky dospěl Ústavní soud k závěru, že je namístě v nynější věci napadené rozhodnutí přezkoumat. Žádá si to jednak zájem na důsledném respektování judikatury Ústavního soudu, tak také riziko nejednotné aplikace ze strany obecných soudů. Závěry potvrzené odvolacím soudem totiž mohou mít vliv i na jiná další řízení a ovlivnit poskytování ochrany spotřebitelů (nález sp. zn. IV. ÚS 2093/24) a napadené rozhodnutí současně porušuje záruky spravedlivého procesu stanovené v čl. 36 odst. 1 Listiny.

V. B.

Absence řádného odůvodnění napadeného rozsudku

26. Po přezkoumání napadeného rozsudku odvolacího soudu Ústavní soud dospěl k závěru, že ústavní stížnost je důvodná, neboť tento rozsudek nesplňuje požadavky na řádné odůvodnění, které na ně klade právní řád a judikatura Ústavního soudu.

27. Ústavně zaručenému právu na spravedlivý proces (čl. 36 odst. 1 a násl. Listiny) odpovídá povinnost obecných soudů svá rozhodnutí řádně odůvodnit a v tom rámci se adekvátně, co do myšlenkových konstrukcí racionálně logickým způsobem vypořádat s argumentačními tvrzeními uplatněnými účastníky řízení. Této povinnosti je ve smyslu judikatury Ústavního soudu třeba z pohledu mezí nezávislého soudního rozhodování rozumět tak, že se požaduje přiměřeně dostatečná míra odůvodnění, tj. „rozsah této povinnosti se může měnit podle povahy rozhodnutí a musí být posuzován ve světle okolností každého případu“ s tím, že závazek odůvodnit rozhodnutí „nemůže být chápán tak, že vyžaduje podrobnou odpověď na každý argument“ (srov. např. nálezy sp. zn. IV. ÚS 201/04, I. ÚS 729/2000 či I. ÚS 116/05).

28. Odvolací soud se tak při zamítnutí odvolání v principu může omezit na převzetí odůvodnění soudu prvního stupně (viz např. citovaný nález sp. zn. IV. ÚS 201/04). V takovém případě je však třeba, aby v odůvodnění svého rozhodnutí nastínil – byť stručně – nosné úvahy, které jej vedly k potvrzení přezkoumávaného rozhodnutí a které musí zároveň odpovídajícím způsobem reflektovat argumenty předložené účastníky řízení. Odkázat na odůvodnění přezkoumávaného rozhodnutí je možné v případě, kdy se námitky uplatněné v opravném prostředku shodují s námitkami uplatněnými v původním podání, o němž rozhodoval soud v napadeném rozhodnutí. I takový odkaz je přípustný pouze v podrobnostech (kupříkladu poukazem na konkrétní body odůvodnění rozhodnutí nižšího soudu, v němž jsou dané námitky účastníků řízení již vypořádány); paušální odkaz na odůvodnění přezkoumávaného rozhodnutí jako celek bez jakékoliv vlastní argumentace přijmout nelze (srov. nález sp. zn. II. ÚS 1842/12, bod 14 či nález sp. zn. III. ÚS 3023/23, bod 17). O to více není přípustné, aby odvolací soud odkázal bez dalšího pouze na vyjádření vedlejšího účastníka.

29. Právě tato situace nastala v nyní posuzované věci. Odvolací soud odůvodnil své rozhodnutí stručným konstatováním, že správnosti právního posouzení věci samé nelze po právu nic vytknout a v celém rozsahu odkázal na vyjádření vedlejší účastnice, které podala k odvolání stěžovatelky. Konstatoval, že vedlejší účastnice ve svém vyjádření správně popsala rozvržení povinnosti tvrzení a povinnosti důkazní mezi účastníky sporu včetně dokazování tzv. negativních skutečností, přičemž nesouhlas stěžovatelky s tímto rozvržením na rozhodnutí ve věci samé nic nemění. Odvolací soud zejména řádně nereagoval na odvolací námitky stěžovatelky, s nimiž se vypořádal také pouze paušálním odkazem na vyjádření vedlejší účastnice řízení. K námitkám stěžovatelky pouze uvedl, že se s nimi zcela přiléhavým a vyčerpávajícím způsobem vypořádala vedlejší účastnice a proto považuje za nadbytečné je opakovat.

30. Na základě uvedeného dospěl Ústavní soud k závěru, že napadený rozsudek odvolacího soudu co do náležitého obsahu odůvodnění neobstojí. Tím, že odvolací soud řádně nevypořádal námitky stěžovatelky, když pouze paušálně odkázal na vyjádření vedlejší účastnice, porušil právo stěžovatelky na řádné odůvodnění, jakož i požadavek nestrannosti soudního rozhodování, vyjádřený v čl. 36 Listiny.

31. Vzhledem k tomu, že uvedené vady odůvodnění se bezprostředně promítají i do správnosti poučení odvolacího soudu o nepřípustnosti dovolání, napadené rozhodnutí zasáhlo i do práva stěžovatelky na přístup k soudu ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny.

32. S ohledem na zjištěný rozpor napadeného rozhodnutí s požadavky vyplývajícími z čl. 36 odst. 1 Listiny, jenž odůvodňuje vyhovění ústavní stížnosti, se Ústavní soud již blíže nezabýval ostatními námitkami stěžovatelky. Ta je uplatnila již v odvolání, kterým se nyní bude odvolací soud znovu zabývat. V dalším rozhodování bude přitom odvolací soud vázán právním názorem Ústavního soudu, jakož i závěrem vyjádřeným v nálezu sp. zn. IV. ÚS 2093/24, o povaze smlouvy uzavřené mezi studentem a soukromou vysokou školou jako smlouvy spotřebitelské, a z toho vyplývající výjimky ze zákonné výluky civilního dovolání [§ 238 odst. 1 písm. c) o. s. ř.].

VI. Závěr

33. Napadeným rozsudkem Městského soudu v Praze bylo porušeno právo stěžovatelky na soudní ochranu zaručené v čl. 36 odst. 1 Listiny. Proto Ústavní soud vyhověl ústavní stížnosti [§ 82 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu] a napadený rozsudek zrušil [§ 83 odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu]. Rozhodl tak mimo ústní jednání, neboť od něj neočekával další objasnění věci (§ 44 zákona o Ústavním soudu).

Poučení: Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat.

V Brně dne 30. dubna 2025

Milan Hulmák v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Iva Oherová

